

Egyetemi technológiai kutatások a K2 kísérleti műhely rendezvényén

TÓTH Máté

A következőkben néhány fiatal egyetemista írását közli a Könyvtári Figyelő, amelyek eredetileg a K2 kísérleti műhely június 6-i *Egyetemi technológiai kutatások* című rendezvényén hangzottak el. A rendezvény előtt arra kértük a hazai könyvtárosképző intézmények vezetőit, hogy ajánljanak nekünk olyan fiatalokat, akik rendelkeznek saját kutatási eredményekkel és azokat készek is bemutatni a nagyközönség előtt. Egyetlen kritériumot határoztunk meg: a kutatás legyen a könyvtárakban vagy közgyűjteményekben is használatos technológiákkal kapcsolatos.

A rendezvény előzménye egy két évvel ezelőtt megtartott hasonló program volt, ahol igen felkészült leendő szakembereket ismerhettünk meg. Ők azóta már munkahelyükön kamatoztatják

tudásukat és szorgalmukat. A rendezvényt követően *Nagy Gyula*¹ és *Molnár Sándor*² (Szegedi Tudományegyetem) írásait közölte a Könyvtári Figyelő.

Már akkor úgy gondoltuk, hogy valamilyen formában folytatni kellene ezt a kezdeményezést, hiszen a fiataloknak nem egyszerű felhívni magukra a figyelmet, a könyvtáraknak pedig szintén nem könnyű meglátni az iskolapadban érlelő, a jövőre nézve ígéretes tehetségeket. Az egyetemek és főiskolák újra partnerek voltak és szívesen közreműködtek az előadók kiválasztásában. Az előadók listája és az előadások rövid tartalmi kivonata a K2 blogon érhető el.

A neveket böngészve arra lehetünk figyelmesek, hogy néhányukat már korábban is ismerhették azok, akik figyelemmel kísérik a hazai szaksaj-

tót, vagy a nemzetközi konferenciák magyar előadásait. *Jávorka Brigitta* (Pécsi Tudományegyetem) az internetes könyves közösségi terek kapcsán több felmérést is végzett, amelyeknek publikálta is az eredményeit. Korábban a Könyvtári Figyelőben³ és a Tudományos és Műszaki Tájékoztatásban⁴ is találkozhattunk a nevével. *Szalacsi Alexandra* (Pécsi Tudományegyetem) az elektronikus könyvekkel kapcsolatos kutatásaival hívta fel magára a figyelmet a nemzetközi BOBCATSSS konferenciákon 2012-ben Amszterdamban⁵, majd egy évvel később Ankarában⁶. A nemzetközi konferenciákon bemutatott eredményeit szintén olvashatták már e folyóirat hasábjain.⁷

A következő összeállításban elsősorban olyan hallgatókat szerepeltetünk, akik ezzel az írásukkal lépnek a szélesebb nyilvánosság elé. Az első – lektorált folyóiratban közzétett – publikáció különösen becses, főleg ha valaki már egyetemistaként lehetőséget kap erre. Ugyan az írások önmagukért beszélnek, érdemes néhány szóval méltatni a szövegek aktualitását.

Hegedűs Szabina (Szegedi Tudományegyetem) a tanyák információs társadalomba való bevonásának lehetőségeit vizsgálja. Magyarországon 2003 óta kiemelt kérdésként kezeljük a legkisebb településeken élők könyvtári ellátásának javítását. A vidéken rejlő gazdasági potenciál kiaknázása és az ott élők esélyegyenlőségének biztosítása egymással összefüggő kérdések, amelyeknek egyik kulcsa az információs infrastruktúrához való hozzáférés. Mi, könyvtárosok hiszünk abban, hogy a könyvtár nem az egyetlen, de az egyik legjelentősebb szereplője a vidék felzárkóztatásának. A könyvtári rendszer a publikált tudás teljességéhez való hozzáférés kínálásával igyekszik hatékony választ adni az információgazdagok és információszegények között tátongó szakadék áthidalására. Hegedűs Szabina az alföldi tanyavilágot testközelből ismerve a kérdést a fent leírtaknál sokkal komplexebben közelíti meg és a jellemző problémák leírását követően megoldási lehetőséget is vázol. *Polereczki Anett* (Szegedi Tudományegyetem) a közszolgáltatásokban széles körben használatos

digital signage megoldásokat vizsgálja. A téma újszerűségét jelzi, hogy az információ iránti, elmúlt évtizedekben folyamatosan növekvő igény mutatkozik. A mindennapokban egyre inkább elvárás lett, hogy pontos tájékoztatást kapjunk a bennünket körülvevő világ történéseiről. Tudni szeretnénk, hogy pontosan merre jár velünk a vonat, pontosan mely ország felett repülünk, pontosan mikor fog érkezni a következő busz, pontosan hány parkolóhely van a mélygarázsban és pontosan hány fő várakozik előttünk a banki ügyintézés során. Sokan szívesen vesszük a számunkra többé-kevésbé irreleváns reklámokat közvetítő képernyőket is a patikákban vagy a postahivatalokban, vagy egy fárasztó nap után képesek vagyunk üres tekintettel bámulni a napi hírekkel sokkoló kivetítőket a metróállomásokon. A digital signage megoldások nagyon széles körben elterjedtek, így itt az idő, hogy a közgyűjtemények is nagyobb figyelmet fordítsanak a technológiákban rejlő lehetőségekre.

Barton Dávid és *Pál Vanda* (Eötvös Loránd Tudományegyetem) tanulmánya a nyílt hozzáférésű publikációkat tartalmazó repozitóriumok interoperabilitásának kívánalmára és a technológiai megvalósítás lehetőségeire valamint korlátaira hívja fel a figyelmet. Míg néhány évtizede a közös katalógusok megvalósítása is komoly kihívásnak bizonyult, ma a használók az olyan szolgáltatásokat kedvelik, ahol egyetlen felületen a legkülönbözőbb forrásokból származó információkat láthatják. A szemantikus web technológiák lehetőséget biztosítanak a tartalmak szemantikai alapon történő együttműködésére, amelyhez azonban a tudásszervezési rendszerek egységesítése elengedhetetlen. A tanulmány olyan megválaszolásra váró kérdéseket tartalmaz, amelyekkel előbb vagy utóbb szembesülnie kell a szakmának.

Cselenkó Vera, a Kaposvári Egyetem idén végző hallgatója *Virtuális könyvtárak a felhőben* című gazdagon illusztrált tanulmányában a virtuális könyvtárra fókuszálva mutatja be a számítási felhő (cloud computing) modelleket. E rendszerek elemzésével a papír alapú gyűjtemények, a hagyományos könyvtárak figyelmét szerette volna

felhívni az új technika nem csak másodlagos – alternatív adattárolási, levelezési irodái – feladatok elvégzésére alkalmas lehetőségeire, továbbá egy általa készített SWOT-analízist is bemutat a felhő alapú rendszerek jellemzőiről.

A cikkek tartalmi szempontból igen szerteágazóak, mégis mindegyik írásban közös, hogy új problémákat vetnek fel, és ezzel kitekintenek a jelenleg érvényes kánonban jellemzően tárgyalt témák köréből. Mégis minden szöveg aktuális és a napi gyakorlat szempontjából is megfontolandó felvetéseket hordoz. Mindez természetesen nemcsak az előadókat, de azokat az egyetemi műhelyeket is jellemzi, amelyekben a fiatalok jelenleg formálódnak. Az írások megcáfolni látszanak az elméleti problémákkal foglalkozó egyetem és a mindennapi valóság között húzódó szakadékról szóló elképzeléseket. Csak remélni tudjuk, hogy a most bemutatkozó szerzőkkel még sokszor találkozunk az elkövetkező években a szakmai konferenciákon, írásaikat pedig később is sokszor olvashatjuk.

Jegyzetek

1. NAGY Gyula: A személyes információszerzés (PIM) és a mobil eszközök = Könyvtári figyelő, 2012. (58. évf.) 1. sz.

35–46. p.

<http://ki.oszk.hu/kf/2012/03/a-szemelyes-informacioszer-vezes-pim-es-a-mobil-eszkozok/>

2. MOLNÁR Sándor: Hely- és művelődéstörténeti célú temetői nyilvántartó rendszer fejlesztése = Könyvtári figyelő, 2012. (58. évf.) 1. sz. 47–54. p.

<http://ki.oszk.hu/kf/2012/03/hely-es-muvelodestor-teneti-celu-temetoi-nyilvantarto-rendszer-fejlesztese/>

3. JÁVORKA Brigitta: Frissítsd a könyvtárad! = Könyvtári figyelő, 2013. (59. évf.) 2. sz. 287–291. p.

4. JÁVORKA Brigitta: Olvasómozgalmak a Moly.hu könyves közösségi oldalon = Tudományos és műszaki tájékoztatás, 2013. (60. évf.) 1. sz. 4–18. p. http://mt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=5725&issue_id=544

5. SZALACSI Alexandra: University students' attitudes towards e-books: experiences from Hungary = Wolf-Fritz Riekert and Ingeborg Simon: "Information in e-motion". Proceedings BOBCATSSS 2012 – 20th International Conference on Information Science. Amsterdam, 23-25 January 2012.

6. SZALACSI Alexandra: E-book lending services in libraries: Case studies and experiences from Hungary. = From collection to Cennnection: Turning libraries „Inside-Outside”: The 21st International BOBCATSSS Conference, Ankara 23-25 January, 2013.

7. SZALACSI Alexandra: E-könyvkölcsönző szolgáltatás a hazai könyvtárakban = Könyvtári figyelő, 2013. (59. évf.) 2. sz. 277–282. p.

A hazai gazdaság- és társadalomtudomány neves személyeinek digitalizált életműve a KSH Könyvtár honlapján

A Központi Statisztikai Hivatal Könyvtár honlapján elérhetővé vált a hazai gazdaság- és társadalomtudomány jeles alakjainak digitalizált életműve. A Fényes Elek-tudásbázisban ezentúl szabadon hozzáférhetők a hivatalos magyar statisztikai szolgálat atyjának, Keleti Károlynak a klasszikus írásai, és hamarosan befejezik a szintén hivatali igazgató, akadémikus Buday László életművének feldolgozását is.

(Katalist, 2013. október 15. Rózsa Dávid közlése alapján)

NPA műhelytalálkozó az Országos Széchényi Könyvtárban

2013. október 21-én, hétfőn az Országos Széchényi Könyvtár VI. emeleti nagytermében NPA műhelytalálkozóra került sor. A találkozó célja az volt, hogy részletesen megismertessék a MOKKA-ba betöltött NPA adatbázis kezeléséhez és a folyóirat-bejelentéshez készült új felületeket, és gyakorlati tanácsot adjanak azok használatához. Különösen a folyóiratokkal foglalkozó munkatársakat várták, de minden érdeklődő könyvtáros részt vehetett a rendezvényen is.

(Katalist, 2013. október 11.- MOKKA projekt – Bánkeszi Katalin és Koltay Klára felhívása alapján)